

כמעט כמו היפנים

א. תערוכת הסנטיאל

בסוף המאה ה-19 התחיל להרגיש העולם את כוחו של הענק האמריקאי, לא עוד בגרעינים ובמוצרי חקלאות, אלא בתעשייה מן המשוכללות. בכדי לבטא את כוחם כלפי אדם ועולם עשו האמריקאים תערוכה טכנולוגית המספרת לעולם את הישגי ארצות הברית. היו שם מכונות קיטור אדירות שמעלות את נוסעיהם 5 קומות וגם שמונים מינים של גרזנים, תלוי לאיזה יער. בגאווה עמדה מכונת תפירה לצד אתי חפירה ואפילו בפינה במקום קצת עלוב וקצת קשה לזיהוי עמד מנוע השרפה הפנימית, זה שמניע את כל מכוניותינו היום. באמצע האולם לכל אורכו היה מתוח ציר מרכזי אליו היו מחוברות ברצועות כל הפעילויות הדורשות תנועה, למשל מעלית או מקדחה. בכל יום בצהריים, בדיוק בשעה 12:00 היה הציר מתחיל להסתובב ומניע את כל המכשירים ברי התנועה. אל התערוכה הזאת ואחרי שהקהל רוה נחת מכוחה של התעשייה האמריקאית הגיעו השופטים. אני קניתי את ספר התערוכה מאה שנה אחר כך. מה היה כתוב לפי דעתכם על מנוע הקיטור? חשבתי שאמרתם דינוזאור ישן, אבל הם התפעלו ממנוע הקיטור בן חמש הקומות יותר מכל דבר אחר שהיה בתערוכה. ומה אתם חושבים? איזה ציון נתנו למנוע הבנזין שאנחנו נוסעים בו? אה, זה גימיק ועתיד לעבור מן העולם.

ב. במכון לפיתוח מטוסים של הצי האמריקאי

בזמן שהותנו בושינגטון, יצא שלי יש עבודה ואילו לרבקה אין. היא בחרה ללמוד את אמנות הקווילט שזו אמנות עממית אמריקאית של ציור בעזרת קרעי שמיכות ולי היתה מספיק עבודה. בין השאר היא הלכה ולמדה את הפרסומים של הסמיסוניאן וחיפשה מה יש להם להציע לאנשים כמוני. אחד הדברים שהיא מצאה בשבילי היה טיול מטעם הסמיסוניאן במעבדות של הצי האמריקאי וכך יצא שאני, ישי ספרים, וכמובן רבקה, ישבנו בכסא המפלט של מטוס שעוד לא קיים, עוד לפני שנתנו לרפול לשבת עליו. רבקה, שאז הייתה אשפית במחשוב (שרק לא מזמן בא לעולם), שיחקה במטוס, אמנם על הארץ, ולחצה על כל הכפתורים. זה היה בסיס הפיתוח של המטוס הזה ואת הניסיונות הראשונים שלו באוויר הוא עשה לעינינו.

ג. בית לחם סטיל

טיול אחר שעשינו במסגרת הזאת, היה בבית חרושת לפלדה. היו ימים שארצות הברית היתה יצרן פלדה אדיר יחסית לכל ארץ אחרת בחלד ואנחנו בחרנו לראות את בית לחם סטיל, בית חרושת פלדה עם היסטוריה ושם. ראינו שם שני ענקים שחורים עומדים בחום, חשופים עד לקורקבן, פותחים פתח שיוצא ממנו פלדה הנוזלת לכלי אותו הם מעבירים ממקום למקום בידיים. מנהל בית החרושת שליווה אותנו (יחד עם כמה נייטיבס שהצטרפו לטיול), אמר שאנחנו בית החרושת הכי משוכלל בחצי הכדור המערבי ויש לנו את הציוד הכי הכי הכי, כמעט טוב כמו היפנים. משם הלכנו למקום בו מרקעים את הברזל וראינו איך עושים פחים וחוטים ואת כל המוצרים היסודיים שעושים מברזל. המנהל אמר לנו בגאווה שיש לנו את הטכנולוגיה הכי טובה בעולם, כמעט כמו של היפנים. כשחזרנו מהטיול ביקשתי מווילדה מרטינז, חברתי האמריקאית, האחראית על המחקר והפיתוח בתעשייה, והיא נתנה לי ספר שקראו לו "כיצד היפנים עשו לנו את זה".